Universal Declaration of Human Rights - Shan

© 1996 – 2009 The Office of the High Commissioner for Human Rights

This HTML version prepared by the *UDHR in Unicode* project, http://www.unicode.org/udhr.

လိၵ်းပိုဆ်ၽာဝ်, လွင်းသုဆ်,လံးရှုဆ်း အဆိုၵီဝ်,တင်းလှမ်း

မြိဝ်နပီး 1948 တီ, ဇီမ်,ပု, 10 ဝခန်းဆေခ်. မုဂ်. ထုမ်းထာတ်နထိုင်းလှမ်းၾာ့ ထတ်းနီတ်းပာင်ရှမ်လှင်တင်းလှမ်းသေ တီပ်းတတ်းနှပ် နှင်း လိဂ်နပိုဆ်ထာဝ်, သုဆ်, လံးဂူဆ်း အခင်ဂီဝ်,တင်းလှမ်း။ ဝားလင်ပိုဆ်ထာဝ်,ယဝ် ဂျေး ပာင်ရမ်လှင်ဆံ တိုင်းသူဆ်း ထိုင်းမှိုင်း လုဂ်းထုမ်း ထာတ်းထိုင်းလှမ်းၾာ ဆင် န်းသိုပ်,ပိုဆ်ထာဝ်,ပဆ် ဂူဆ်းမိုင်းတင်းသိင်း လံးရှု.လံးငိဆ်း ထွမ်း။ လိုဝ်ဆံ တေအမ်,လံနမီး လွင်းဇီဂ်,ၽေ လူလုံးထဆ် ထာဆ်နပားမိုင်း ထိုင်းမိုင်း အမ်,ဆဆ် ပိုဆ် တီးတွဲဆန်းလိဆ်၊ ပိုင်ယ့်, သုတ်း တေလံးပိုဆ်ၽေပဆဲ တီးရှင်းခိုဆ်း လေး ဆိုးမုဂ် ထုမ်းပားပလ်,လျေးဆင်။ တေလံနေဆင် တီးအဆဲလံးနှဆ် လိင်ာမ်း၊ တေလံနလူထတ်းအာဆို ဆေ၊ တေလံနသ ပ်းလိင်းဆေ ချေနမာက်ထိုင်တီးပွင်,မဆီး ဆံယူ,ယဝ် ။

ချေးခရေး . . .

ှပ်-ရှင်းတူလုံးထိုင်တော့, သုၼ်,လံႈသုၼ်,ပ်ီဆ် အာဇ်ဂူဆ်းဂူႊဒောျ-ထုၵ်,လီထာမ်,ပူလုံးဂူႊဒောျ-ဂူႊဂူဆ်း ထွမ်းလူလုံး ဝှင်,မှဆ်ကိုဝ်-ခိုဝ်းၽွ်မဆ်းဆဆ်- ပီဆ်ပိုဆ်-ထာဆ် လူင် တျႇထာဝ်းဂူဆ်းတင်းလုမ်း တေလံႈမီးလွင်းထာင်,ရှာင်ႊလွတ်ႈလိဝ်း၊ မီးလွင်းၽိုင်,ပိင်းထွမ်းထမ်း၊ မီးလွင်းတတ်းယီဆ်လေးသင်၊

ကမ်ႇခေပ်ංယမ်တျော့သုခန့်လံံးသုခန့်ပီခရ်ခူခ်းခနံေ ရှိတ်ႇပီခန် မျး ၵာခရ်ရှာ်းနှာံးမှိုၵ်းမွ်းလူင် အာဆ်ယျာလီဝိဝင်,မှခန် ထာဝ်းရုခ်းတင်းလုမ်းလေးသင်၊ ပိုခ်ထာဝ်,ဝႆဝဝုး ခင်ေ့ရှိဝ် တေ လုံးပီခံမျေး ခူင်းၵာင်လူင် အာဆ်မီးလွင်းလုံးလာတ်းထု လွတ်းလီဝ်းထာင်,နာင်း၊ လွင်းလုံးရှိဝ်းယမ်ဆပ်ංထိုဝ် တာမ်ဆင်, ၵာင်ထိုၽွ်မခန်းလွတ်းလီဝ်း၊ လွ င်းအမ်ႇလုံးရုဝ်နေ လုံးနှာျာစ်လိုင်-တွင်-အာမ်ႇတိမ်ထိုဝ်းခနံး လေးသင်၊

ယွခန်းပိုဝ်း ခီ,ခရိၵ်းတိဂ်းတိင်ပေးဂိုဆ် ၽွင်းငမ်းဂဆ်၊ ချတူဝ်ချက်ဂဆ်သေ ဆင်,ရှိဝ် ဂူဆ်းတင်းလုမ်း ထိုဆ်းကမ်,လံံးသေ တောကမ်,လံံးဝဂ်း ခိုင်းယိပ်း လုဂ်းထိုဆ် တျော့ဂဆ်ဆဆ်း တဂ်းတေလံံးကဝ်ၾိုင်းမှိုင်းသေ ဂီတ်,ခေရှဂ်းသျပဆ်လေးသင်၊

ခင့်-ရှိဝ်ထိုင်းမှိုင်းထိုဝ်းခေ် တောဝ်းတွင်-မိတ်းဝိပ်ထမ်တို့ဂဆ်သေ ဘတ်းတို့ပွင်သင်း တျှတေခိုခန်းယို-မို-သင် ၅၂-လေး သင်၊ လုဂ်းထုမ်း ထင်္ကာလိုင်းလှမ်းအျားခ ဝ်ခေ် ရုပ်-ပင်္ကာရှိ-ဝဲတီးမှုရှိ-ထုမ်းထင်တို့လုမ်းအျားဝျး တေခေပ်-ယမ်တျော့ သူခန်-လုံးသူခန်-ပီခန်ပိုခန်-ထင်းခွင်လောင်းရှုခန်း၊ လှင်းခေင်းထိုင်း လေးရှုခန်းထင်း သူခန်-လုံးထိုင်-ပီင်း ဂဆ်ခန်ယဝ်-သေ ယခန်-ထိုဝဲ- တျှတေယုရ်-ထင်္ကနှင့် တူင်-ရှင်းရှုခန်း တေတိုဝ်းခိုခန်းယို-မို-သုင်လွှတ်းလိဝ်းထင်-ရှင်း ၅၂-ခေန်- လေးသင်၊

လှၵ်းထုမ်း ထာတ်းထိုင်းလှမ်းၾားခဝ်ဆီး ဆင်းရှိဝ် ခန်းလှမ်းၾားရှႊတီးတီး တေရှာ်သျှဉ်းပျး သုဆ်းလုံးသုဆ်းပီဆိရှဆ်း၊ သုဆ်းလုံးသုဆ်းပီဆိရေအိုး တခန်းလုံးသုဆ်းပြီး ထာဆိုကို တိုးလိုဝ်းထာင်းရှားခော် တေရှမ်းမိုင်းအဆို တင်းထာတ်းထိုင်းလှမ်းၾားသေ ဆတ်းထုံပွင်သာင်းနာျးခင်လေးသင်၊

ည်ပွဲဆို

ခင်,ရှိဝ် တွင်,ဝူင်းဂူခ်း ဂူႊတီးဂူႊတာင်း တၵ်းလီးတဝ်ည်,ထွ် လိၵ်းပိုခ်ၽာဝ်, သုခန့်,လီးသုခန့်,ပီခရောခ်း တခင်္ဂီဝ်, တင်းလုမ်းသေ တၵ်းလီးသင်,သွှခ်တျော့ဂခန် တျႇတေတိုင်းဆပ်.ယမ် သုခန့်,လီးသုခန့်,ပီခရ်ကိုဝ်းခန့် လေးသင်၊ တေလီး ခတ်းထိုပ္ရွင်သာင်းနှံး လုၵ်းထုမ်းထာတ်းထိုင်းလုမ်းၽာျှ လေး ဂူခန်းမိုင်းထိုဝ်းယူ,သဝ်း တွဲးတျာ့ချေ,ပာခပ်ပွင်,ထိုင်းမိုင်း ထိုဝ်းခေန် တေတိုဝ်းရှ.ပွင်,ထို.တိုဝ်းရှာဂ်.သုသုခန့်,လီးသုခန့်,ပီခံထိုဝ်း ခန့်,၁၉င်းခွာင်ခွာင်စွာနလေးသင်၊ ပာင်ရှမ်လှင်ရှႊလွင်း လွင်းခန့် ယိုင်းတာခန်းဝျားထိုင်-ခဲ့သေ ခင်,ရှိဝ် ထိုင်းမှိုင်းဂူႊမိုင်းမိုင်း၊ ဂူခန်းဂူႊရော့ရော့ တွေပွင်သာင်း ထွမ်းလီးၽိုင်,ၽိုင်-ခနော် ထင်,လီးတွၵ်,လိၵ်းပိုခန်းဆာဝ်, သုဆ်,လီးသုဆ်,ပီခရာခြား တခန်ာီဝ်,တင်းလုမ်းခန့် ယူ,ယဝ်.။

တွေခ်ႏႈ 1

ဂူခမ်းဂူႊဂော့-ခမီး ပီခရ်အာဆ်ရှိတ်,များလှုလ်းနှင့်,မှခရ်အာဆ်လွှတ်းလိုင်းၽီင်,ပီင်းအခ် လေး သုဆ်,လံႈအဆ် လွှတ်းလိဝ်းၽီင်, ပီင်းအဆ်။ ခဝ်ခမီး မီးလှာခရ်ကာဆ်မောထ တ်းသာင် လေး ထို့အာဆ်ရှုးထားၾင်းတိုင်းအမ် အဆေးလေး ထုၵ်,ဝီးထိုပီးကွန်, ခွင်းခံ့အဆဲသေ တိတ်းတောျ့အဆ်။

တွေခ်ႏႈ 2

ရှာခ်းရှႊရော့ခရီ မီးသုခန့်လံႈတျႇခုလ်, ခုခင်ပိုင်, ငမ်းသုခန့်,လံႈလေး လွင်းလွှတ်းလိဝ်းတင်းသိင်း ကခင်ပိတ်,ခေဝေံ ခွင်း လိဂ်းပိုခင်ၽာဝ်,ခရီ သေ တောကမ်,လံးမီးလွှင်းထိုင်, နေလျှော်မှ ထာဝ်းခိုင်း၊ သီထိဝ်၊ ခိုင်းထွက်,၊ ၇ာမ်းလာတ်း၊ ထာဝ်းရိုင်း ယမ်၊ ပင်္ဂးခုပ်,ခုခင်းကခင်းမိုင်း ကိဂ်,တာင်,လွင်း၊ ငဝ်းနှာဂ်း ကခင်ဂီဝ်,လူလုံး ထိုင်းမိုင်း ရှိဝ် ထခန်းထာခန်းကခင်းရခန်း၊ လွင်း မာဂ်းမီးလီပီခန်၊ လွင်းခိုဝ်းရှိခန်း လေး ထခန်းထာခန်းတာင်,ထိုဝ်းတာင်းပိုင် ထိုဝ်းခန်း။ လိုဝ်ခနေ် တိင်ခရိုဝ် ၾၫံ့ပၫံးမိုင်း၊ ၾၫံ့တတ်းသိခ်တွဆ်,ၾင်း ကမ်,ဆေ် ၾၫံ့ခဝ်းကျွာ်,တေျ့ဂူးမိုင်းမိုင်း ခွင်ထိုင်းမိုင်း ရှိဝ်ဆျႈတီးကဆ်ဂူဆ်းဂော့ဆိုင်းယူ,သ ဝ်းဆန်းသေ တေကမ်,လုံးမီးလွှင်းထိၵ်,ၽောခမ်။ ဝံးဝျးဆျးတီး ခုနေ်း ပီဆ်ကဆ်လွှတ်းလိုဝ်းသဝ်းခေါ့ ဂျေးလီ၊ ပီဆ်ကဆိမ်းကျ,ဆျ,တျ, ၾင်းငမ်းၵမ်းၾင်းဂွလ်း ရှိဝ် ပီဆ်ဆျးတီး ကဆ်ထာတ်းထိုင်းလှမ်းၾားရမ်းဥာဆ်းတူလုံးထိုင်ဝံဆဆ်း ဂျေးယျ, တျ,တောင်ခရိုဝ် လွင်းဝျး ထိုးတမ်,ထိုးဆျံးတီးထို ဝ်းဆဆ်းသေ ထိဂ်,ၽောအခ်ဆံး တိုဆ်းတောကမ်,လုံးမီး။

တွေခ်ႏ 3

ရှာခ်ေးရှား အော့ မီးသုာခန့်,လီး တျာ့ခ်ီးထိုခန်း၊ တျာ့လွှတ်းလိုင်းထာင်, ၄၁င်း လေး တျာ့ရှုမ်,လှုမ်းထုဝ်းပာခန်မခန်း၊၊

တွေခ်ႏႈ 4

တောကမ်ႇလီးတိၵ်းရုံးၾႏုလ်ရှိတ်းချႏုတ့်. ကမ်ႇၼခေ် တိၵ်းရှိတ်းဆင်ႇချႏုတ့်.။ ဂျႊပီခဲလွင်းတိၵ်း ရုံးရှိတ်း ချႏုတ့်. ဧလႈ လွင်းဂျႉခင်္ခချႏုတ်ေ့ တေလီးကိုတ်းရှာမ်းပိ တ်း ရုံးပျားထိမ် ချေးဂာခင် တခင်ငင်္ခမြေခင်။

တွခန်း 5

တေဢမ်ႇလီးချလ်တာမ်ႇၼဆ် တိတ်းတေျႇ၄ၫဝ်း,၄၅ဝ်း,၄ီင်း တီင်းနိုင်း ထာဆိုးပျေးတမ်ႇမိုဆိုရုဆိုးသေ ၄ီတ်းဝှိုးတိုင် သရေႇၼျး တျ ကမ်ႇၼဆိ တေကမ်ႇလီးပဆ်တူတ်းတာ မ်ႇ မိုဆိုဆို တီးထူးလို့အ်ုံသေဂော့။

တွေခ်ႏႈ 6

တီးပၵ်းပိုင်ခဲ့ခေါ်ေ ဂူခင်းဂူးဂော့ခင်္ပေ မီးသုခင်္ပလီး ထုၵ်,မၵ်းမခင်းခင်ေ, ဂူခင်းဂော့ခငိုင်း တျ,ဂူးလွင်း။

တွေခ်ႏႈ 7

ဂူခ်းတင်းသိုင်းခံေတီးပၵ်းပိုင်အိုင်းမိုင်းဆေခ်ေ ၽိုင် ပိုင်းကာခ်သေကမ် ့ၵျး လွှင်းကာခ်ပၵ်းပိုင် အိုင်းမိုင်း ၵီတ်,ခေပခဲ ဆေခ် ဒေား ကမ် မီးလွင်းပိၵ် ပိုင်းကဆ်သေ မီး သူခန် လုံး တျာ့ခုလ်-၄ခင်းစီင် ပိုင်းကခါ။ ဂူခ်းတင်းသိင်းခံေ မီးသုခန် လုံး ၽိုင် အိုင်းပိုင်း တျားခုလ်-၄ခင်း ကာခ်ၵီတ်,ခေပခဲ လွင်းပူခဲေပီခဲတော့ လိၵ်းပိုဆ်ထာ ဝဲ့ခဲေသေ ထိုဂ်ဲ့ၽေဂခဲလ်ပ်၊ လွင်းသူခမ်းရှုလ်း ရှိုးထိုဂ်ဲ့ၽေဂခဲလ်ပွဲဆေခ် ယူ,။

တွေခ်ႏ 8

သင်ဝျႈ လံႈပူဆ်ပြီဆ်တော့, သုဆ်,လံႈပိုဆ်-ငဝ်ႈ ကာခ်လဂ်းမိုင်း ကမ်,ဆဆ် ၾိင်းမိုင်း ကာခ်ရှပ်-ရှင်းပဆ်ဝံ-ဆဆ်-ထိုင် ဂူဆ်းဂူးဂော-ဆံ- တဂ်းမီး သုဆ်,လံႈတျာ့နှ ပ်-ကဝ် ကာဆ်လုမ်းတွဲဆဲ,ၾိင်းထိုင်းမိုင်း ခိုဆ်းဂေး သင်္ဂလူတ်းလှုမ်ပဆ် ထိုင်တီး လီငဂမ်းဆဆ်-ယူ,။

တွေခ်ႏ 9

ကမ်္ခဆဝ်နတာင်းၵာခန်ပင်္ဂးပိုင်ၾင်နမိုင်းသေ ၾးလ်ှဂျေး တေၵာမ်နှင့်းလံံးထုၵ်နတီးလျှင်း ရှိုင် လိုပ်နက္ကၵ်နမိုင်း။

တွေခ်ႏ 10

မြိဝ်ႏလီးထုၵ်,တတ်းဘော်း သုဆ်,လီး လေး ဆျွာခွင်ပုဆ်းထွဆ်းမဆ်းဆော်လ်ပါ မြိဝ်းလီးထုၵ်,မၫပ်,မွ်ထိုင် ယွဲဆ်လှိုင်းထိတ်း ၾင်းဆော်လ် ဂူဆ်းဂူးဧဂျောဆီး မီးသုဆ်, လီးၽိုင်,ပိုင်းမြိုဆ်ၵဆ် တျာလီးထုၵ်,လှမ်းတွဆ်,ၾင်း ကာဆလွတ်းလီဝ်း လေး ကာဆ်ကမ်,ထွမ်းပျံးထင်္ကဆီဆီး ဂူတ်,ထတ်းၽိုင်,ၽီဆီး တီးဆျုံးဂူဆီးဆမ်။

တွေခ်ႏ 11

(1) ဂျေးထူးလီးထုၵ်,မာပ်,မ်ွထိုင်တင်းၵာခ်ၽိတ်းၾင်းခုံး ပီခ်ၽူးလ်ွၽ်ုဂျေးယူ, ဂျႊပံ,လီး ထုၵ်,ရုတ်,ထတ်း ၽာံ,ၼျး ဂူခ်းခမ် ထွမ်းခင်, ပၵ်းပိုင်ၾင်းမှိုင်း သေ တွန်း,တတ်းမော်းမဆိုးဝျး ပူခင်းပီခဲ့ၽေတ်း ၾင်းတေးယဝ် ဆေး် တိုခ်း မီးသုခ်,လံး တျ,ရှပ်းပီခင် ဂျဆ်းအမ်,မီးတာင်းၽိတ်းလေး မဆ်းတၵ်းလူဝ်,လံး ချေးရှပ်-ရှင်းပဆ် တျ,ရေး ဂင်းခိုဆ်းတူဝ်မဆ်း။

(2) ထွမ်းဆင်, တာင်းနှီတ်းသာင်း ကဆ်ကမ်,ထိုင်တီးၵာဆ်ထိတ်းၾိုင်း ကမ်,ဆဆ် ကဆ်ကမ်,ထိုင်တီးလွင်း လူ,နာမ်း ဆဆ်-သေ တေကမ်,လီးမွ်ထိုင် လေး ပဆ်တူတ်း တီးရှာခ်းရော့-ခိုင်း လူလ်းတင်းပၵ်းပိုင် ၾိုင်းမှိုင်း ဆိုးမိုင်း ကမ်,ဆဆ် ရူႊမိုင်းမိုင်း။ ယဝ်-ရေား တေကမ်,န်းလံး ထုၵ်,တူတ်းတာမ်, ဆၵ်းတိုင်းလိုဝ် ကဆ်ရိုင်,ပဆ်မိုဝ်း ယာမ်းပူဆဲ-ပီခ်။

တွေခ်ႏႈ 12

ၽူးလွ်ၽွ်သောာမ်ႇဝုး လှင်းယူ,သဝ်းခင်ႇဂာင်ကိုထဝ်းဂဝ်, ဂတ်းဂတ်းယီခင်ယီခန် လွှတ်းလွှတ်းလိဝ်းလိဝ်းဆေန်းလေး သင်၊ လွှင်းဆျးရှိုဆ်းတျယေး၊ လွှင်းခွင်း ယူ,ရှိုဆ်းသဝ်း အမ်ႇဆေ လွင်းလိဂ်ႏွာု,လိဂ်းများဆေးလေးသင် တေအမ်ႇခ်း လုံးမီးလွှင်းလုံးထုဂ်,ထိမ်ဂဝ်းထွမ်း လူလုံးအမ်ႇမီခန်းတာင်းၵာဆိပဂ်းပိုင်အိုင်းမို င်းဆဆ်း။ ဂုင်,ဂုဆ်းမှဆ်းမဆ်းဂျေး တျေး မိုဆ်ဆံသေ တေအမ်ႇခ်းလွှင်းတိုဝ်းသာင်ႊဆင်,ဂဝ်,။ ဂုဆ်း ဂူးဂော့ ဆံးထွမ်းဆင်,အိုင်းမိုင်းသေ မီးသုဆ်,လုံး တျႇၵိတ်,ခေတော့, လွင်းခဝ်းထိမ်ဂဝ်းထွမ်း အမ်ႇဆဆ် လွင်းနှီတ်းရုံး တိုင်သောင်ႊဆဆ်းယူ,။

တွေခ်ႏႈ 13

- (1) ဂူခန်းရူးရောျခနံ့ မီးသုခန့်,လီး တျာ့ဘီ ယောီ၊ ယူ့သဝ်းလီး ခန့်းခွပ်,လိခ််လိုင်းမှိုင်းထဝ်း့စဝ်, လွှတ်းလွှတ်းလိဝ်းလိဝ်း ယူ့။
- (2) ရှုခန်းရှုးရော့ခနီး လှၵ်းတီးထိုင်းမှိုင်းလ်ုသောာမ်မှဝျႈ မီးသုခန်မလီး တျမှတွန်မှုဂျွန်းမျှင်းမှိုင်းလိုသောမမှဝျး မီးသုခန်မလီး တျမှတွန်မှုဂျွန်းမှိုင်းမှိုင်း ထဝ်နောင်မှုထူး။

တွေခ်ႏ 14

- (1) ဂူခန်းရူးဂောျးခနံး ဆင်,ရှိဝ်သေလွှတ်နလံနှ လွင်နှာကြွခနော် မီးသုခန်,လံနတျေ့သွခန်းယူ, တီးတၫင်,ထိုင်းမှိုင်း ၵတ်းၵတ်း ယီခန်ယီဆ်ယူ,။
- (2) ပျေးပီဆ်လွင်းလှိုင်း ကဆ်ကမ်ႇၵီဝ်ႇၵပ်းတင်းပ¹းမိုင်းဆဆ်ႉလ်၊ ကဆ်သၫဆ်ခတ်းတင်းချေးယှိုင်းကၫဆ်း လေး လၵ်း ဆမ်း ခွင်ထုမ်း ထၫတ်းထိုင်းလှမ်းၾာျခဆော် လ်ွဲသေ ရိုတ်ႇာ္ဂၵဲႇပိုင်ပီဆဲတောမီးတောမျးယဝ်ာ လုံးထုၵ်ႇမ်ု့ထိုင် တေ ကမ်ႇရွ်းလုံးတို့ာတိုင်း သုဆိႇလုံးတီးဆိုုင်ဆံံး။

တွေခ်ႏႈ 15

- (1) ဂူခန်းဂူးဂော့ခနံေ မီးသုခန်ႇလံံး တျႇငှပ်-့ တိေး ဂူခန်းထိုင်းမှိုင်း ခွင်မှိုင်းခုိင်းယှ,။
- (2) ပျေးအာမ်,ထိုး ယွဲဆို လူလိုးပစ်းပိုင်ဆီ ၽို့သေအာမ်,ဝျႈ တေအာမ်,လီးထုစ်,အိုတ်းရှာမ်းပီတ်း လွင်းရှပ် ပီဆိရုဆိုး ထိုင်းမှိုင်း၊ လွင်းလီစ်းပီဆိရုဆိုးထိုင်းမှိုင်း တာင်,မို င်းဆေဆ်-စောျး တေအာမ်,ရှိုးလီးထုစ်,ထိုင်ပာစ်း ပီတ်ႈ။

တွေခ်ႏႈ 16

- (1) ထူးထ[†]း လေး ထူးယိင်း တာခ်ကျာ့ယုတိမ်ယဝ်းဆခ်း တေတာမ်ာလီးမီးလွှင်းမင်္ဂးတတ်း ထွမ်းလူလိုး ထာဝ်းခိုဝ်း၊ ဂူခင်းထိုင်းမိုင်း ရှိဝ် ထာဝ်းဂိုဝ်းယမ်ထိုဝ်းဆီးသေ တိုဆ်းမီးသုခန့် လုံးတျာ့ရုပ်းရုး လေး တင်း ချေးရှောတော့ရှိခင်းယူး။ ၁ဝ်ဆီး မိုဝ်းယာမ်းပီဆိုပူးတွင်း ထုဝ်မေးဝဆိုဆေခ်းလေးသင်၊ မိုဝ်းယာမ်း ထာတ်မှယာဆိုပိုဆိုး ဝိ တ်းဝဆိုဆေခ်းလေးသင် မီးသုဆိုးလုံး တျာ့ခုလုံးရှာဆိုထိုင်းဝန် ဆင်းမှိုဝ်း ရုပ်းရုးအဆိုးယူး။
- (2) လွင်းနဂူပ်-ဂူႊပီခန်ရှိုခ်းခနံ- လှၵ်းခူလိုမ့်, လေး လှၵ်းပွ်-မွ်, တင်သွင်ပျးၽွမ်-ရှုမ်းလံးထိုၵခန် လွတ်းလွတ်းလီဝ်း လီဝ်းထင်, တေလံးခိုတ်း။
- (3) ချေးရှော့တောရြိုဆ်း အာဇ်ဝျးဆေခ် ပီဆိမူ,ဂွာဆ်းပိုဆ် ငဝ်း ခွင်မုၵ် ၾင်ရှုဆ်း ဧလး ပီဆ်အာဇ်တူၵ်းထုၵ်,ထွမ်း သၽာျ,ဝသေ သမ်းမီးသုဆ်,လီးတုင်းနှပ် အာဝ်အာဆ် မုၵ် ၾင်ရှုဆ်း ဧလး လူင်ပွင်လိုင်းစိတ်,ခေ နောကင်းပဆ်ဆေခ် ယူ,။

တွေခ်ႏ 17

- (1) ဂူခန်းဂူဧဂော့-ခင်္မ မီးသုခင်္မလံႈတာ့-ပြိုင်မှငမ်းခူဝ်းခွင် မှင်းဂွလ်းထဝ်းဂဝ်မှ လေး ရှုမ်းလူလ်းတင်းပြိုခန်းယူမှ။
- (2) ပျေးၵာမ်ႇုတ်မွသွန်ေလူလ်းပုဝ်းမိုင်အိုင်းမှိုင်းခေံ ၽို့သောၵာမ်ႇဝျး တောာမ်ႇလံးထုၵ်ႇကိုတ်း ရှာမ်းပီတ်း လွင်းပိုင်ႇငမ်း ခူဝ်းခွင်မခန်း။

တွေခ်ႏႈ 18

ရှာခ်ေးရှႊစေျာ့ခင်း မီးသုခင်းလီး တျားဝူခင်းခံး၊ ရုပ်းရှာခ်၊ ရှိဝ်းယမ် လွတ်းလွတ်းလီဝ်းလီဝ်းသေ ခွ်းအခင်း ပျားဝံးသုခင်းလီး တျာလီဂ်းလင်းလင်းယုခ် လေး ပင်္ဂယမ် မဲ့ယမ်ထဝ်းဂဝ်းခော်ေး လွတ်းလွတ်းလီဝ်းလီဝ်းယူး။ လှိုဝ်အခင်း ထူးတီးစေျား လွ်ၽွ်မခင်းလေးသင် ရှုမ်းလှုလုံးတင်းတင်းစောင်းစေားသောင် ထွမ်းဆင်း ထုဝ်းဂဝ်း ရှိဝ်း ယမ် အမ်းခုဆော် ပူင်သွဆ်လီး၊ ၾဂ်းအမ်လီး၊ ရှိဝ်းယမ်ဆပ်းထိုဝ်လီး တီးထင်္ဂဆျေးရှုဆီးမှိုင်း တင်းလင်္ဂ လေး တီးလပ်းလင်ခဝ်အဆိုး လွတ်းလွတ်းလိဝ်း လီဝ်းယူး။

တွၼ်ႈ 19

ဂူခန်းရုႊရော့ခနံ့ မီးသုဆ်,လီးတျႇှပ်,ှေခန် လေး ပိုတ်,့ခေ လွတ်းလွတ်းလိုင်းလိုင်းယူ,၊ ခန်းခေဆ်ပျးဝံ့ ထိမ်သုဆ်,လီး ကဆ်ကမ်,မီးလွင်းၵိတ်,ခွင်းသင်သေ ှပ်.ှေခန် လုံးလွတ်းလွတ်းလိုင်းလိုင်းဆေဆ်,့လေး ကခန်ကမ်,တာပ်းဆပ်သွာဆဲ့တော့, လီဆ်ႊလိဆ်ခဆ်းမှိုင်းသေ သွာ်းနှာ၊ တုင်းနှပ်.၊ ပိုဆ်ဧၽလံး ခာဝ်,ငာဝ်း ကိၵ်,ပင်္ဂးဝူဆ်,ခဝ် လွတ်းလွတ်းလိုင်းလိုင်း အဆို.ယူ,။

တွေခ်ႏ 20

- (1) ဂူခန်းရူးဂောုခနံ့ မီးသုခန့်လံံး တျာ့တုမ်တွမ်ၵခန်ာတ်းတတ်းယီခန်ယီခန် လေး တျာ့ခွတ်မှထွတ်းမှစ်.ထုမ်းလံံး လွတ်း လွတ်းလီဝ်းလီဝ်းယူမှ၊၊
- (2) တေၵာမ်ႇလီးတီၵ်းကိုႉၾးလို့ ဆဝ်းပျားခန်းမှၵ်.ထုမ်းသေၵာခန်ၵာခန်။

တွေခ်ႏ 21

- (1) ရှုဆ်းရောျးခိုင်းနှစီး တာမ်တူဝ်မဆ်းရမ်းသိုဝ်နလေးသင်၊ လုဂ်းတီးထူးတီဆ်း အဆ်လှိုဂ်းတင်း များလွှတ်းလွှတ်းလိုဝ်း လိုဝ်းဆဆ်းလေးသင် မီးသုဆ်,လီး တျာ့ခဝ်ရှု မ်းရှိတ်းသာင်း ခန်းရာခင်ၽွင်းငမ်း ထိုင်းမှိုင်း ဆော်ယူ,။
- (2) ရှုခန်းရှုးရော့ခနေ့ မီးသုခန့် လံံး တျနှာဝ်းရှုမ်းရှိတ်း ၾးရှာပ်နှာခုခ်ထိုင်းမှိုင်းဆခန်း ၽိုင်နှပိုင်းအခ်ယူနှ။
- (3) ၵၫင်ထိုဂူခန်းမိူင်းခနံ့ တေလံႈပီခဲ့ငဝ်ႈပိုခန့် ကျႇချေ့လူင်ပွင်ထိုင်း။ ၵၫင်ထိုဂူခန်းမိူင်းခနံ့ တေလံးမာ်း တတ်းဘဝ်း ယာမ်းသေ ဇှိတ်းရှိးထာင်,ထိုင်းလှုလ်းတင်း ၵၫခန်လိုဂ်းတင်း ကခန်ထိုခန်းထာင်,။ ဂၫခန်လိုဂ်းတင်းခန့် ဂျေး တေလံးမီးသုဆို,လံႈ တျှပခန်သိုင် ၽိုင်,ၽိုခန်းဂဆ်သေကမ်,ဂျး တေလံးဇိုတ်းထွမ်း လွဂ်းပိုင်သိုင်လပ် သူင်, ကမ်,ခဆန် လွဂ်းပိုင်ကဆ်လွတ်းလိဝ်းမှုဆိုခန်အဆို့။

တွခ်ႏ 22

ဂူခင်းဂူဧဂော့ခင်း ခင်ေ့ဆဝ်းပီဆ်လုဂ်းထုမ်းဆွင်မှဂ်းၾင်ဂူဆ်းဂော့ခေိုင်းသေ မီးသုဆ်,လီး တျာဝဂ်းကဝ်လွင်း ရှမ်,လူမ်း ၾဂံ့ဂခင်းဂူဆ်းသောမ်းဂျး၊ ၅၁ဆ်တော့ထိုင် တာင်းဆတ်းသာင်း၄၅င်းပွင် ၾဂံ့ပဂ်းမိုင်း လေး တာင်းရှုမ်းသာင်းထွမ်း ၾဂံ့ဂူးမိုင်းမိုင်းထိုဝ်းဆံံး ပွဲနှိုးရှင်-ငမ်းဂခင်တင်းပိုင်ဆွတ်,ၾတ်း လေး မျာ့နှင်းဆုဝ်းငှေး ဆွင်ထို င်းမိုင်းၾမခင်းသေ မီးသုဆ်, လီးတျာ့တို့တိုင်းသုဆ်,လီး ၾဂံ့မေးဂြီးမီး၊ ၾဂံ့ဂခင်းဂူဆ်း လေး ၾဂံ့ထီဆ်ေ့ငေး တာဆ်တမ်းမီးတမ်းပြီးတြဲနှင့်ရေး မှဆ်မဆိုး လေး ပိုင်ၾာင် သုဆ်,တူဝ်မဆ်းခုဆ်းယ့်-လွတ်း လွတ်းလိဝ်းလိဝ်းဆဆ်းယူး။

တွေခ်ႏႈ 23

- (1) ရှုဆ်းရုႊရော့ဆံေ မီးသုဆ်ႇလံႈ တျႇရှိတ်းၵာဆ်၊ တျႇလှိုၵ်ႈၵာဆ်၊ တျႇလှုပ်းလံႈ ချေႏၵာဆ် တာဆ်တူၵ်းထုၵ်ႇသေ လီမူဆ်ႊက်ွရှိတ်းဆဆ်ေ ဧလႈ တျႇၵိတ်ႇခောဌေး ပဆ် လွင်းကိုပ်းရှာမ်ႈၵာဆဲဆော်ေယူ,။
- (2) ရှုခန်းရူႊရောျးခရီး တမ်ႇစ္မ်ႈလီးမီးလွင်းထိုၵ်ႇဃေတိတ်းတျော့အခဲ့သေ မီးသုခန်ႇလီး တျာ့လီးရာႊနိုင်းရာခန်မှိုခန်အခန် ပြိုဝ်းတျာ့ချေးရာခန်မှိုခန်အခန်ခနေန်းယူ,။
- (3) ရုဆ်းရှိတ်းၵၫခရ်ရူးဂော့ဆီ. မီးသုဆ်,လီး တျာ့ထူပ်းကဝ်ငိုဆ်းလိူဆ် ကဆ်ရှိတ်းရုံးလိုမ်းထိုလီး ပိုဝ်းတျာ့တုဝ် ၵဝ်,မခင်း ဧလး ဆျးရှိုဆ်းမဆ်း ယူ,သၫင်းၵိခ်သ ဝ်း၇၂, ရုံးပျေးၽီင်,ငမ်,ဂာဆ်တင်း ဂုင်,ဂုဆ်းမုဆ်ရှုဆ်း ဆဆ်.႙ှလ်းကမ်,ဂျး သမ်.တေလီးတူဂ်ီးထုဂ်,သေ လီးမူဆ်းထိုရှိတ်းသၫင်းဆည်းဝွန်,။ ပျေးလူဝ်,ဆံ လုၵ်.တီး လင်္ဂး တၫင်းတၫင်,ပိုင်သေ ထွံးပဆ်တျာ့ဂာဆ်းရှုဆ်းဆဆ်.ဂျေး မီးသုဆ်,လီး တျာ့ကဝ်ယူ,။
- (4) ဂူခန်းဂူးဂော့-ခင်း ပိုဝ်ႈတျာ့ဂီတိ,့ခေၽွခန်းပာင်းတူဝ်ဂဝ်,့ဆေန်း မီးသုခန့်လံံး တျံ့ခွတ်,ၽွတ်း လေး ဂပ်းသာခန်တျော့ ရှုမ်းတုမ်နိုင်းဂာခန်ခဝ်ယူ,။

တွေခ်ႏ 24

ဂူခင်းရုႊရော့-ခင်း မီးသုခင်းလိုး တျေ့ယွခင်းလိုဝ်း လေး တျာ့ထူပ်းခာဝ်းယာမ်းယင်းစာခင်း တာခင်ခင်း ပျားယာမ်း ဇှီတ်းစာခင် တာခင်မစ်းတတ်းဝံး တူစ်းထုစ်,လီငာမ်းခေခင်း လို့၊ ဝဆ်းလိုဝ်းစာခင် တာခင်မစ်းဆာခင်းထွမ်းလူလုံး ငဝ်းလင်္ဂးခေခင်းလို့၊ ထိမ်တင်းငိုဆ်းလိုဆ်ခေခင်းလို့ယဝ်း။

တွေခ်ႏ 25

- (1) ရှခ်းရႊရော့ခေံ မီးသုခ်,လံႈတျ,ထူပ်းတဝ် ထခ်ေထာခြဲးတခ်းရခြဲး တခ်သာင်,ထုၵ်,သေ ခဝ်းပျး လွင်းၵမ်းထွီး ၵခ်းရခြဲး ပိုင်းတခ်လှုပ်,အခေ် လေး လွင်းၵ မ်းထိုးခဝ်းခရာမ်းတာင်းဂိခါ၊ ခူဝ်းခုင်းတာင်းမီး၊ ရှိခင်းယေးတီးယူ,၊ ယျးယျပိုဝ်းတျ,တူဝ်ဂဝ်, လေး ချေးရှေတော့ရှိခြဲးတူဝ်ဂဝ်, လီးယူ,လီ ဂတ်းယီခ်င်စီမ်တူဝ် ထိ မ်ထို့ခေခ်ေလို့ယူ,။ လိုဝ်အခေ်းထမ်း မှိုဝ်းအမ်႕မီးချေးၵာခင်၊ မိုဝ်းအမ်႕ယူ,လီ၊ မိုဝ်းအမ်႕ပေးတူဝ်ပေးခိုင်း၊ မိုဝ်းတူဂ်းထိုင်အဝျေးမေးများ၊ မိုဝ်းထဝ်းော အမ်႕ဆော် ယွခင်းတူဝ်ဂဝ်,အမ်႕ပင်ဖီခဲလေးသေး မိုဝ်းအမ်႕ထက်သောကြလင်းတွင်းခေခဲ့ခေါ် ဆင်ရှိဝ် တေလီးလိုမ်းထို တျေးလွင်းဂိခင်ယီမ်းထူးသဝ်းဆံရေးမှ မီးသုဆ်,လံးတျေးထူပါးယူ,။
- (2) ဥမႈလုၵ်းကွာခ်ႇ လေး လုၵ်းကွာခ်ႇခဝ်ခဲေ မီးသုခ်ႇလံးတျာ့ထူပ်းတဝ် လွှင်းတူလုံးထိုင်ပခဲ် ခိုၵ်တွာခ်း လေး လွှင်းၵမ်းထွီးပခဲ့ခေခေါ်များ၊ လုၵ်းကွာခ်ႇတင်းသိုင်းခွဲနေ ရိုတ်,များလူလုံးလွှင်းရှုပ်းရှာ အာခ်ခဝ်း တာင်းၵာခဲပော်းပိုင် ၾင်းမိုင်းရေးလုံး တာမဲ့ခဝ်းရေးယျာ, မီးသုခဲေလးတျာ့ထုပ်းလွင်း တူလုံးထိုင်ပခဲ့ ၾကံ့အခ်ေးရခဲ့ေဝင်းမိုခဲ့ အခ်ယူ,။

တွေခ်ႏႈ 26

(1) ရှုဆ်းရူႊရော္မခံေမီးသူဆို,လံႈ တျႇရီဆ်းအဝ်ပဂ်းပၺ်,လူ၊,ယူ,၊ လွှင်းသွှုဆ်ရီဆ်းဆံေတီးရေ,သုတ်း တျော့ထိုင် ထဆ်ငေဝ်းဆည်ေ တေလံးပီဆ်ပူဆ်သွည်ပဆ်လင်္ဂ။ ဂဆ်သွှုဆ်ရီဆဲးခဲေတေလံးပီဆဲ့အာဆ်မဂ်း ၁၁ဆိုးဝျႈ တဂ်းလံးရှပ်ေရီဆီးတဝ်အမ်ႇရှာင်းဆည်း။ ပၺ်,လူ၊,ၾဂံ,ပဂ်းထာင်ႊ လေး ၾဂံ,လီင်းတွင်းဆဲေတေလံးပီဆို အဆိုပဂ်းဆမ်ရှပ်ေရှီဆဲးအဝ်လံးဆည်းသေး၊ တေလံးမီးသူဆို,လံးၽိုင်,ပီင်းဂဆိ အဆိုယင်, ရှာဂ်းဆိုဝ်တာင်းဂတ်းခ်ီဆို, တျှပဂ်းပၺ်,လူ၊, ထဆ်းသုင်ဆည်း။

- (2) ပ^{ှီ}းပလ်ႇလျာ့နှင့် တေလီးယိုင်းယိုဝ်း တျာလွှင်းထုမ်ႇရူးတီမ်တခ်း ခွင်လုဂ်းရှုခ်းခိုခ်းယို့မှဆ်းလိုင်းလေး တျာလွှင်း မျေခပ်ပယမ်တျော့ သုခ်ႇလီးရှုခ်းဘိၵ်, တင်းလွင်းလွှတ်းလိဝ်းပိုခင်းငဝ်းခော် ခိုင်ခိုင်းတိုဝ်းများသေ ပူင်သွှခ်ပေခ်။ ပ^{ှီ}းပူင်သွှခ်ခဲ့ေတေလီးယုၵ်-မှခ်းပဆ်ခိုင်းတျော့ လွှင်းမေးပြိန်ေ့ပံ ပွင်-ကိုဂခါ၊ လွှင်းမေး ယိုခြင်းတင်းသိုင်းလွှင်း ရှုခဲ့သေခဲ့သော လွှင်းမေးပြိန်ေတို့ များသည် လွှင်းမေးပြုနှင့် လွှင်းမေးပြုနှင့် လိုင်းမေးပြုနှင့် တွေးမေးပြုနှင့် လုပ်မှုနှင့် မေးလုပ်မှုနှင့် မေးလုပ်မှုနှင့် မေးလှင်းပေးပြုနှင့် တွေးမေးပြုနှင့် မေးလှုန်းတွေး မေးသွေးမေးပြုနှင့် မေးလှုန်းမှုနှင့် လေးလှုန်းလှုန်းလွှင်းပေးယီဆီးကွေးမှုနှင့် တေလုံးပန်ခိုင်းတျော့ လွှင်းခိုတ်းသင်း ခွင်ထုမ်းထာတ်နှင့်င်းလှုမ်းထူးခနေနဲ့ မွှေးပေးပိုဆိုကျေခဲ့ရ
- (3) ပျေႏွမွေးခဝ်ဆီး မီးသုဆိွလံႈ တျာ့လှိုၵ်းကဝ်ထိုဝ်းသီဆိုး ပင်္ဂးပလို့လျာ, ကဆိတေပူင်သွဆိပဆို လုၵ်းလင်္ကးခဝ်ဆခင်း ရှုဝ်တီးရှုဝ်လင်္ကးယူ,။

တွခ်ႏ 27

- (1) ဂူခန်းရုႊရော့ခနံး မီးသုခန့်လုံး တျှခဝ်းရှုမ်းပျား ခန်းတူင်-ပူင်းၾင်းယီခန့်ငေးအမ်ခန်းလ်၊ တျခဝ်းရှိတ်းထိုမ်းထိုထွမ်း ခန်းဂာခမ်ပင်္ဂးမွှခန်းလ်၊ တျခဝ်းရှုမ်းခတ်း သင်္ဂး ခန်းချေးဂာခန်ၾင်္ဂ-ပင်္ဂးသင်္ဂးမွှေခေန်း လွတ်းလွတ်းလိဝ်းလိဝ်းသေ ခမ်းတွခန်းၽွခန်းလီမခန်းဆန်းရေး၊ မီးသုဆ်,လုံးတျ, ခုလိ-ခုဆ်တို့ တိုင်းလွတ်း လွတ်းလိ ဝ်းလိဝ်း။
- (2) ရုဆ်းရုႊရော့ဆီး မီးသုဆ်ႇလံံႈ တျႇထုပ်းအဝ် လွင်းှောောင်းပဆ် ပိုဝ်းတျႇတေထၫင်ႊခုလ်း ၄ဆ်တို့တိုဝ်း ရုင်,မုဆ် ငိုဆ်းတွင်း၊ ဆမ်းတွဆ်းၽွဆ်းလီ အဆ်ရိုတ်ႇမီး မျး တမ်းတီး ပင်္ဂသင်္ဂမ လိၵ်းလင်္ဂး အမ်ႇဆဆ် ပင်္ဂးမွဆ်း အဆ်ထဝ်းရှဝ်, ဝူဆီးဆီးခူင်သၫင်းနှိတ်းပီဆဲဆေဆ်းယူ,။

တွေခ်ႏႈ 28

ဂူခင်းရူႊရောျം မီးသုခင်္ခလီႈ တျာ့ခုလ်-ရှခင်တို့-တိုဝ်းလီး လွှစ်းပိုင်အိုင်းဂူခင်း လေး လွှစ်းပိုင်စပ်း သိုပ်-တိတ်းတျော့ ဂူႊမိုင်း မိုင်း စာခင်တေထာင်ႊပူစ်းစောျ-သာင်းလီး သုခင်္ခလီးသုခင်္ခပိခင် လေး လွှင်းထာင်-ရောင်း စာခင်လီးပိုတ်-့ခေဝေ ခန့်းချေး ပိုခင်ၽာဝ်-ခင်-ယူ-့။

တွေခ်ႏႈ 29

- (1) ဂူခန်းရူးရောျးခနံး မီးပုခန်းၽွခန်းတျာ့တူင်,ဝူင်းဂူခန်းမခန်း အာန်ဂွလ်းမီးယာင်,လီဝ်အခန်လူဝ်, ဇှီတ်းရှိုး ပိုင်ၾာင်ထဝ်း ၵဝ်, ခိုခန်းယ့်,ယုမ်,ထုမ်,ရုးလီး လွတ်းလွတ်း လီဝ်းလီဝ်းခနေခ်င်ယူ,။
- (2) မိုဝ်ႈထ်ႂ.တိုဝ်းသုၼ်,လီႈ လေႈ လွှင်းလွှတ်ႈလိဝ်းမဆ်းအဆ်. ဂူဆ်းဂူႊဂော့.ဆီ. တျှတေမၵ်းမဆ်ႈဆပ်.ထိုဝ်တျေ, သုဆ်,လီးလွှင်းလွှတ်ႈလိဝ်းပိုဆ်ႈတာ င်,ဂော့.ဆဆ်.ဧလႈသင်၊ တျှတေၾဂ်းၵမ်ထွမ်းပိုင် တြုးၽိုင်,ၽိုင်,ပိင်းပိင်းသေ နှိတ်းဂိုးရိုတ်,ပိဆ် ၾင်းရုမ်းတုဝ်ဂွလ်း ၵာမ်,ဂျး ပျားထိမ်လွှင်းခိုဆ်းယ်ှ, ဂတ်းယီဆ် ခွ င်ဆျေးဝာဆ်ႏွတ်သို့ ထွှဆ်းပာင်း ဂူဆ်းမိုင်းအဆို.ဧလႈသင် ဂူလ်းတေလံးထုၵ်,ဘတ်းခွပ်, ဆင်,ဆွဲးပၵ်းပိုင်တြုးတမ်းပူင်ဝံ.ဆဆ်.ဂွလ်း။
- (3) သုခန်ႇလီးလေး လွင်းလွတ်းလိဝ်းထိုဝ်းခန်းခနံ တီးလွင်းလှိုင်းကခင်လိုသောာမ်ႇဝျး တိုခန်းတောာမ်ႇလီးတဝ်တို့ တိုဝ်း သာခန်ခတ်းတေျာ့ချေးယှိုင်းကာခန်း လေး လာ်းခမေ်း ခွင်ထုမ်းထာတ်းထိုင်းလှမ်းအာျ.။

တွေခ်ႏ 30

ပိုဝ်းတျ, ထိုင်းမှိုင်းလုၵ်းခုနိုင်း ရှုခ်းထုမ်းခုနိုင်း ကမ်ခုခေါ် ရှုခ်းရော့ခုနိုင်းခေါ် မီးသုခ်ေ့လီး တျာ့ခဝ်းရှုမ်း ရှိတ်းသာင်း ယူခုခံလေးသင်၊ တာမ်တူဝ်ထဝ်းၵဝ်, မီးသုခ်ေ့ရှိ တ်းသာင်းယူ, ခုံလေးသင် တဝ်လင်္ဂးထာတဲ့အိပ်းတီးပွင့်သေ တေအမ်ဲ့လီး ယိုင်းအာခမ်းတျႇယျာ့ဂဝ်း သုခ်္ခလီး လေး လွင်းလွတ်းလီဝ်း အခပျေးခန်းလိၵ်းပိုခ်ထာ ဝ်ခုခေါ် လူသိုဝ်။